

BESLUITENLIJST LANDELIJKE VERGADERING NEDERLANDSE GEREFORMEERDE KERKEN AMERSFOORT 2001

[Het LV-nummer geeft de rubriek waarin het onderwerp is opgenomen. Het agendapunt verwijst naar het verslag van de besprekingen in de Acta]

LV 12 Akkoord van Kerkelijk Samenleven (agendapunt 72)

A.

Gehoord het rapport van de commissie Akkoord Kerkelijk Samenleven, overwegende dat voorkomen moet worden dat het AKS al te zeer een gedateerd document wordt,

voorts overwegende dat de discussie rondom het rapport van de commissie Rechtspositie Predikanten zeer waarschijnlijk tot actualisering uitnodigt, spreekt de Landelijke Vergadering als haar oordeel uit dat het wenselijk is tot een actualisering van het AKS te komen, namelijk op die onderdelen, waarvan verwacht mag worden dat een actualisering algemeen wenselijk wordt geacht, zonder dat daarbij sprake is van uitbreiding of aanscherping, en besluit zij tot het instellen van een commissie AKS;

zij draagt de commissie op bedoelde actualisering van het AKS voor te bereiden en daarover aan de volgende LV te rapporteren.

B.

De Landelijke Vergadering spreekt uit het wenselijk te achten dat de kerken over een handzame geactualiseerde uitgave van het AKS kunnen beschikken met bijlagen bestaande uit voor de kerken relevante besluiten van de diverse Landelijke Vergaderingen, en draagt de commissie AKS tevens op een uitgave van een geactualiseerd AKS met bijlagen voor te bereiden en daarover op de volgende Landelijke Vergadering te rapporteren.

LV 16 Radio- en tv-aangelegenheden (agendapunt 102)

De vergadering heeft met dankbaarheid kennis genomen van het rapport van de Commissie voor radio- en tv-aangelegenheden, en spreekt als haar oordeel uit dat de commissie haar werkzaamheden op de door haar voorgestelde wijze kan vervolgen, niet alleen door kerken ten behoeve van een uitzending voor een kerkdienst voor radio en/of tv aan te zoeken, maar ook door zich op andere wijze te laten betrekken bij de verspreiding van het Evangelie met behulp van moderne communicatiemiddelen. Zij verleent de commissie décharge voor haar werkzaamheden gedurende de verslagperiode en (her)benoemt in de commissie de brs. W. van Dijk, B.J. Eikelboom, W. Ferwerda, A.M. van Leeuwen en R.W. Visee.

De door de commissie gevraagde uitbreiding van de taak van de commissie tot het gebied van internet blijkt op geen bezwaren te stuiten bij de Commissie voor Contact en Samenspreking met andere kerken, die zich reeds namens de kerken met Internet bezighoudt.

Ds. Z.G. van Oene zal nog een jaar lid van de commissie zijn om zijn kennis en werkzaamheden over te dragen.

LV 18 Theologische Studie-Begeleiding (TSB) (agendapunt 36)
De vergadering stemt in met het verslag van de Raad van Toezicht en Advies TSB.

LV 19 Geestelijke Verzorging van Militairen (agendapunt 24)
De conclusies en aanbevelingen uit het rapport van de Commissie voor de Geestelijke Verzorging van Militairen worden door de vergadering overgenomen. Deze conclusies en aanbevelingen luiden:

- a. De commissie is van mening dat de in de krijgsmacht werkzame predikanten op een unieke wijze in de gelegenheid gesteld worden om in contact te zijn met mensen die zich intensief bezig houden met vragen rond geloof en zingeving. Mensen die zeer dikwijls op geen enkele andere wijze met het Evangelie van Jezus Christus in aanraking (zijn ge-)komen. Dat in een tijd waarin meer en meer duidelijk wordt dat directe en persoonlijke contacten dikwijls de beste, zo niet de enige weg zijn naar mensen die Christus nog niet hebben leren kennen.*
- b. De Commissie adviseert de kerken meer gebruik te maken van de kennis en ervaring die de krijgsmachtpredikanten hebben opgedaan in contacten met buiten-kerkelijke medemensen..*
- c. De Commissie roept de kerken op het werk van de Geestelijke Verzorging in de Krijgsmacht, de krijgsmachtpredikanten en de uitgezonden militairen in VN-, NATO-, of ander verband voortdurend en vasthoudend in hun gebeden te gedenken.*
- d. De Commissie beveelt de kerken aan beleid te (doen) ontwikkelen m.b.t. de begeleiding van de uitgezonden militairen en hun thuisfront.*
- e. De Commissie vraagt de kerken zich uit te spreken over mogelijke vormen van samenspreking met de voor de Geestelijke Verzorging van Militairen verantwoordelijke organen van de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland.*

LV 20 Raad voor Contact en Overleg betreffende de Bijbel (RCOB) (agendapunt 38)

De vergadering besluit aan de oorspronkelijke opdracht van de waarnemers toe te voegen de waarnemers op te dragen de LV van 2004 te dienen met overwegingen omtrent het gebruik van de Nieuwe Bijbel Vertaling (NBV) in de kerkdienst.

LV 22 Contact en Samenspreking met andere kerken

Sectie buitenland (*agendapunt 65*)

Gehoord het rapport van de Commissie Contact en Samenspreking met andere kerken (sectie buitenland) verleent de vergadering de CCS (sectie buitenland) décharge voor de verrichte werkzaamheden gedurende de verslagperiode,

spreekt zij haar blijdschap uit over de goede contacten die met een aantal kerken in het buitenland konden worden onderhouden,

spreekt zij echter haar teleurstelling erover uit dat de contacten met The Reformed Churches of New Zealand door een besluit van deze kerken geen vervolg krijgen.

De vergadering draagt de commissie op

- a. contacten te blijven zoeken en onderhouden met Die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika, de Eglises Réformées Evangéliques Indépendantes de France, de Vrije Kerken van Oost-Soemba, de Christian Reformed Churches of Australia, The Reformed Church of Japan, de Christian Reformed Church in North America, de Orthodox Presbyterian Church (VS), de Presbyterian Church in Korea en eventuele andere kerken van gereformeerd belijden;
- b. voort te gaan met het verstrekken van informatie over onze kerken aan belangstellenden via Internet;
- c. bezinningsmateriaal uit de buitenlandse kerken toegankelijk te maken o.a. via Opbouw en internet voor onze kerken, voorzover dit materiaal voor de eigen discussies van belang kan zijn.

Sectie binnenland (*agendapunt 103*)

Besluit inzake contacten met de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)

De Landelijke Vergadering heeft kennis genomen van het rapport van de Commissie voor Contact en Samenspreking over de contacten met de Christelijke Gereformeerde Kerken (verder: CGK) en de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt (verder: GKV).

Bij de bespreking was wat de CGK betreft ook de brief van de Generale Synode van Haarlem-Noord 1998 ter tafel, gedateerd 12 januari 1999, met als bijlage de besluiten ter zake van diezelfde Synode. Ter vergadering werd de toespraak van dr. J.W. Maris gehoord, die als voorzitter van Deputaten Eenheid Gereformeerde belijders sprak.

Bij de bespreking was wat de GKV betreft ook de brief van de Generale Synode van Leusden 1999 ter tafel, gedateerd 8 oktober 1999, met als bijlage de besluiten ter zake van diezelfde Synode. Ter vergadering werd de toespraak van ds. M.H. Sliggers gehoord, die als voorzitter van Deputaten Kerkelijke Eenheid sprak.

A. *Overwegingen*

1. We constateren met verdriet, dat de CGK synode een voorlopig einde heeft gemaakt aan de besprekingen, gericht op eenheid en dat de GKV synode geen basis zag om terug te komen op het besluit van haar voorganger, de verkennende contacten met onze kerken te beëindigen.
2. Kennelijk hebben beide zusterkerken de onomwonden uitspraak van de LV Doorn 1998 over de schriftuurlijke en confessionele basis waarop onze kerken aanspreekbaar zijn, niet als gemeenschappelijke basis opgevat.
3. We noteren daarbij wel, dat de bezwaren zich gelukkig niet zozeer richten op de leer in onze kerken, maar vooral op de orde waarin eventuele problemen kerkelijk worden behandeld en met name op het feit, dat ons ondertekeningsformulier niet in alle kerken en regio's optimaal functioneert.
4. We erkennen, dat dit laatste een vreemde indruk maakt. Toch betekent dit niet, dat kerken die het betreffende formulier niet gebruiken, hun ambtsdragers niet aan de belijdenis binden. Artikel 17 van het AKS spreekt daarover duidelijke taal. En ook de enkele kerken die het AKS niet aanvaardden, hebben hun instemming betuigd met de Preambule, waarin we uitspreken dat we in het belijden van de waarheid van de Heilige Schrift, zoals in de drie Formulieren van Enigheid is uitgedrukt, onze eenheid en de grond van ons samengaan vinden.
5. Enerzijds hechten we aan onze onbekrompen en op vertrouwen gebaseerde omgang met ons gereformeerde erfgoed, zeker in een tijd als de onze die erom vraagt dat we ons de leer van de Schrift opnieuw toe-eigenen. Anderzijds willen we de oprechte en gezamenlijke zorg van onze beide zusterkerken niet negeren. Daarom willen we een weg zoeken om de bezinning hierop te bevorderen.
6. Wat de CGK betreft overwegen we nog het volgende:
 - a. we vinden het bemoedigend, dat de gesprekken op landelijk vlak niet geheel zijn afgebroken, maar zonder de klem van op handen zijnde eenheid in goede harmonie konden verlopen.
 - b. we verheugen ons erover, dat in de gesprekken is gebleken, dat het de plaatselijke kerken die wel samenwerken niet moeilijk gemaakt wordt.
 - c. het lijkt ons het overwegen waard om in te gaan op het door dr. Maris geuite voorstel om terzake van de toe-eigening des heils aansluiting te zoeken bij de overeenstemming die met de GKV is bereikt.
7. Wat de GKV betreft overwegen we nog het volgende:
 - a. we zijn verheugd, dat de Synode ondanks het niet aangaan van op eenheid gerichte samenspreking, toch ruimte gemaakt heeft voor verder gaande contacten op plaatselijk vlak.
 - b. we vinden het bemoedigend, dat de gesprekken op landelijk vlak niet geheel zijn afgebroken, maar zelfs tot goede en inhoudelijke

contacten hebben geleid, waarin veel wederzijdse overeenstemming werd bereikt.

B. Op basis van deze overwegingen spreekt de vergadering uit:

1. dat zij er met verdriet in berust, dat de CGK en de GKV op dit moment geen basis zien voor gesprekken met ons, gericht op kerkelijke eenheid
2. dat de eenheid met beide zusterkerken in het gemeenschappelijk belijden niettemin in onze ogen vraagt om een uitdrukking daarvan in meer kerkelijke eenheid
3. dat we de zorg van beide zusterkerken over de manier waarop de eenheid in de leer bij ons bewaard wordt, serieus nemen en de bezinning daarop willen stimuleren
4. dat zij de plaatselijke kerken oproept om op de weg van goede christelijke oecumene verder te gaan, om zo te komen tot nauwere samenwerking, wederzijdse erkenning en waar mogelijk kerkelijke eenheid
5. dat enige vorm van landelijk contact op deputaten/commissie-niveau daarbij wenselijk is

C. De vergadering draagt de commissie op

1. de kerken te blijven representeren in het contact met de CGK en de GKV en daarbij te spreken over zaken van gemeenschappelijk belang
2. de relevante besluiten van deze Landelijke Vergadering aan beider Deputaten toe te lichten en desgewenst daarover te spreken
3. te onderzoeken of het mogelijk is om in het contact met de CGK terzake van de toe-eigening des heils aansluiting te zoeken bij de overeenstemming die met de GKV is bereikt
4. een gesprek aan te gaan met de kerken in regionaal verband, ter bezinning op de omgang met Gods Woord en de belijdenis en daarover aan de volgende LV te rapporteren. Daarbij komt in elk geval aan de orde
 - a. of de kerken iets herkennen van de zorg die onze zusterkerken uiten
 - b. hoe de kerken elkaar kunnen dienen bij het uitdragen van het evangelie, trouw aan de boodschap en verstaanbaar in eigen tijd en cultuur
 - c. hoe de kerken, op een wijze die bij onze kerken past, kunnen zorgdragen voor de benodigde eenheid in de leer
 - d. hoe de eenheid met beide zusterkerken, voor zover plaatselijk beleefd, ook op landelijk vlak kan worden bevorderd
5. aan deputaten van de beide zusterkerken zo goed mogelijk duidelijk te maken hoe de NGK, met andere gebruiken maar hetzelfde doel, proberen om kerk te zijn op de basis van Gods Woord in overeenstemming met het belijden der kerk

6. de plaatselijke kerken op hun verzoek te adviseren en te ondersteunen bij het realiseren resp. uitbouwen van *samenwerking* op plaatselijk niveau
7. wat de CGK betreft, de reeds volledig gefedereerde gemeenten desgevraagd te dienen met advies.

Dit besluit zal met een begeleidende brief ter kennis worden gebracht van de synodes van de twee zusterkerken.

LV 23 Steunbehoevende studenten (agendapunt 70)

De Commissie Steunbehoevende Theologische Studenten wordt gemachtigd om, wanneer blijkt dat de financiële middelen ontoereikend zijn, in 2002 een bijdrage van de kerken te vragen van f 1,- per ziel (€ 0,45).

LV 24 Contact met de Hoge Overheid (agendapunt 66)

De voorstellen uit het rapport van de Commissie Contact met de Hoge Overheid (CCHO) worden overgenomen. Deze luiden:

- *de taakstelling van de CCHO, zoals onder punt 1 van dit rapport vermeld, te continueren;*
- *aan het overleg in het CIO te blijven deelnemen;*
- *voor de periode tot de volgende L.V. leden van de CCHO te benoemen, waarbij van de huidige leden Mr G. Rietkerk niet voor herbenoeming in aanmerking wenst te komen. De overige leden zijn bereid - desgewenst - een herbenoeming te aanvaarden, waarbij Mr R.R. Roukema bereid is om benoemd te worden tot primusafgevaardigde naar het CIO. Voor een nieuw vijfde lid en toedeling van de taak van secundusafgevaardigde hoopt de commissie tijdens de Landelijke Vergadering een voorstel te kunnen indienen;*
- *in te stemmen met de voordracht van Ds. J.M. Smelik ter benoeming door het CIO als lid van CIO-J.*
- *in te stemmen met de door de CCHO gevolgde lijn inzake de in het verslag genoemde punten.*

LV 25 Openstelling ouderlingen- en predikantenambt voor zusters der gemeente

(agendapunt 23)

De LV heeft kennisgenomen van de brieven van de regio's Harderwijk en Alkmaar-Zaandam, alsmede van de brief van de kerk van Zalk en Veecaten, en spreekt uit dat de kerken bij haar besluitvorming inzake de openstelling van het ambt van ouderling en/of predikant voor zusters van de gemeente niet alleen rekening dienen te houden met de plaatselijke situatie, maar ook met het kerkverband. De LV verzoekt de kerken daarom - indien enigszins mogelijk - te wachten op de in dezen te verwachten besluitvorming op de eerstkomende LV.

(agendapunt 122)

De Landelijke Vergadering heeft kennisgenomen van de tussentijdse rapportage van de Commissie Vrouwelijke Ouderlingen en Predikanten.

De commissie geeft in haar rapportage aan niet tijdig te zijn gereed gekomen met een eindrapport op grond van de door LV '98 gegeven opdracht "...de uitkomsten van haar werkzaamheden voor te leggen aan de deputaten (Kerkelijke) Eenheid van de CGK en GKV... en over de uitkomsten van haar werkzaamheden en het ontvangen commentaar van bedoelde deputaten rapport uit te brengen aan de volgende Landelijke Vergadering en voorstellen te doen."

De commissie is niet in de gelegenheid geweest om aan de gegeven opdracht te voldoen.

De L.V. verzoekt de commissie haar eindrapport, met daarin zo mogelijk het commentaar van de bovengenoemde deputaten verwerkt, uit te brengen aan de volgende Landelijke Vergadering en voorstellen terzake te doen.

LV 26 Financiële Commissie *(agendapunt 8)*

- a. De penningmeester wordt (definitieve) décharge verleend over de jaren 1998 en 1999.
- b. De FC zal voortaan schriftelijk verslag uitbrengen aan de LV over de controle van de financiële administratie van de penningmeester. De LV verleent op voorstel van de FC décharge aan de penningmeester over de gecontroleerde periode. Het instellen van een aparte kascontrolecommissie acht de vergadering hiermee overbodig.
- c. In de plaats van mr. A. Wattèl wordt benoemd br. K.H. Mollema te Katwijk aan Zee; de broeders J. van den Berg en J.J. Bijlenga RA worden herbenoemd.
- d. Aan de Commissie Taakverlichting Oudere Predikanten (TOP) zal, bij behandeling van haar rapportage (32.1), worden verzocht studie te doen naar flexibele c.q. prepensioenregelingen.
- e. De vergoeding voor reiskosten die gemaakt worden voor het werk van de LV wordt vastgesteld op f 0,60 per km dan wel de kosten van reizen met het openbaar vervoer.
- f. De vergoeding voor de penningmeester en voor de archivaris van de NGK wordt vastgesteld op f 2.100,- per jaar; met ingang van het jaar 2002 wordt dit bedrag € 1.000,-.

LV 27 Archief en Documentatie *(agendapunt 9)*

De vergadering besluit conform het voorstel van de Commissie voor Archief en Documentatie om de archieven bij het Archief- en Documentatiecentrum van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) te Kampen onder te brengen.

Alle andere voorstellen en adviezen van de commissie worden unaniem overgenomen. De vergadering gaat ook akkoord met de begroting.

LV 28 Steunbehoevende Kerken (agendapunt 116)

Gehoord het rapport en de nadere toelichting en voorstellen van de Commissie Steunbehoevende Kerken, spreekt de vergadering als haar oordeel uit

- a. dat kerken (in de regel kleiner dan 250 leden), die een verzoek indienen voor financiële steun van de CSK, ook zelf zoeken naar creatieve oplossingen om in hun noden te voorzien;
- b. dat kerken met minder dan 125 leden niet voor steun in aanmerking komen, tenzij er bijzondere en overtuigende redenen zijn, die te maken hebben met speciale taken, geografische ligging of iets dergelijks;
- c. dat aan de opdracht van de commissie de inventarisatie en weging van de problemen van de kleine gemeenten dient te worden toegevoegd;
- d. dat het advies van de regionale vergaderingen betreffende de steunaanvragen inhoudelijk en positief moet zijn, waarbij alle relevante aspecten in overweging zijn genomen;
- e. dat steunaanvragende kerken een plan tot het op termijn overbodig doen zijn van steun dienen te overleggen;
- f. dat de steun in de regel niet meer mag bedragen dan 40% van het predikantstraktement;
- g. dat de van de kerken te vragen bijdrage verhoogd kan worden naar € 3.60;

De vergadering verleent de commissie décharge voor de door haar verrichte werkzaamheden gedurende de verslagperiode en draagt de commissie op haar werkzaamheden voort te zetten met inachtneming van de boven uitgesproken oordelen en daarover aan de kerken met het oog op de volgende LV te rapporteren;

zij (her)benoemt als leden van de commissie W.L. Boone, J. Bos, B.J. Eikelboom, C. v.d. Kerk, H.G. Lakerveld en E. Westerduin

LV 29 Meldpunt Seksueel Misbruik (agendapunt 117)

De kerken - in Landelijke Vergadering te Amersfoort bijeen -

- I. hebben kennisgenomen van de voorstellen van de regio Harderwijk (29.1), de Diaconale Commissie (42.2) inzake het Meldpunt Seksueel Misbruik binnen kerkelijke/pastorale situaties en van het rapport van de tijdelijke commissie Meldpunt Seksueel Misbruik (29a)
- II. overwegen
 - a. dat het wenselijk is dat er een landelijk "Meldpunt Seksueel Misbruik in pastorale relaties" met een daarbijbehorende klachtencommissie is die als onpartijdige instantie op afstand van de plaatselijke gemeente een oordeel kan vellen inzake een klacht van seksueel misbruik in een pastorale relatie;
 - b. dat het kerkrechtelijke oordeel over een ambtsdrager en andere kerkelijke werkers slechts toekomt aan de kerkenraad van de aange-

- klaagde ambtsdrager in samenspraak met het kerkverband (art. 30 AKS);
- c. dat het oordeel van een klachtencommissie van een landelijk meldpunt derhalve kerkrechtelijke het karakter van een advies aan de kerk en het kerkverband heeft;
- III. overwegen voorts
- a. dat een landelijk meldpunt en klachtencommissie vanwege de vereiste deskundigheid en onpartijdigheid bij voorkeur een interkerkelijk karakter zal moeten hebben;
 - b. dat daarbij in eerste instantie te denken valt aan een meldpunt voor de Chr. Geref., Geref. Vrijgemaakte en Ned. Geref. Kerken;
 - c. dat ook gebruik gemaakt kan worden van (de expertise van) het meldpunt voor o.a. de Samen op Weg-kerken en de Vrije Evangelische Gemeenten;
- IV. spreken als hun oordeel uit
- a. dat voor de korte termijn volstaan kan worden met erkenning van het bestaande Meldpunt voor Seksueel Misbruik (tot stand gekomen door particulier initiatief van leden van CGK, GKV en NGK) met de daaraan verbonden Klachtencommissie;
 - b. dat een voorlopige kerkelijke inbedding van dit bestaande meldpunt niet zonder een redelijke financiële bijdrage vanuit de kerken kan;
 - c. dat een raad, die afwijkend van het advies van de bestaande klachtencommissie oordeelt, zich tegenover de kerken in de regio heeft te verantwoorden;
 - d. dat voor de langere termijn een commissie benoemd dient te worden die kerkelijk en pastoraal beleid ter zake ontwikkelt en voorstelt;
- V. besluiten
- a. de onder IVd bedoelde commissie Meldpunt Seksueel Misbruik in te stellen en haar op te dragen met in achtneming van het gerapporteerde door de tijdelijke commissie (29a) en de boven uitgesproken oordelen een beleid uit te werken en daarover te rapporteren aan de kerken met het oog op de volgende LV;
 - b. de Financiële Commissie op te dragen namens de kerken in de kosten van het bestaande Meldpunt op een naar het oordeel van de Financiële Commissie redelijke wijze bij te dragen;
 - c. de Tijdelijke Commissie te dechargeren onder dankzegging voor de verrichte werkzaamheden
- VI. benoemen als leden van de commissie Meldpunt Seksueel Misbruik: F. van Egmond, A. Kaldeway-Jansen, C.C. Koolsbergen, R.R. Roukema en J. Verheij-van der Wiel

LV 31 Stichting Evangelie & Moslims (agendapunt 67)

De aanbevelingen, van de commissie worden overgenomen. Deze luiden:

- *Vanwege de uitbreiding van het werk van de Stichting Evangelie en Moslims en de stijgende kosten stellen we voor de bijdrage per ziel te verhogen naar f 1,25.*
- *Wanneer de situatie zich voordoet dat een eenmalige actie nodig is om geld in te zamelen voor een bepaald doel, daarin toe te stemmen.*
- *De leden van de commissie voor een verdere periode aan te stellen.*

LV 32 Taakverlichting oudere predikanten (TOP) (agendapunt 52)

Gehoord het rapport en de toelichting van de Commissie Taakverlichting Oudere Predikanten en de daarin vervatte voorstellen, besluit de Landelijke Vergadering:

1. de bestaande regeling voort te zetten tot in ieder geval de eerstvolgende landelijke vergadering,
2. goed te keuren dat in het reglement in artikel 2b het woord 'overleg' wordt gewijzigd in 'vooroverleg' en aan art. 2c de zin 'Tussentijdse wijzigingen in de uitvoering van de regeling dienen opnieuw onderwerp van vooroverleg te zijn' wordt toegevoegd,
3. de bijdrage per lid te verhogen van f 1,- naar € 0,75 met ingang van 1 januari 2002,
4. een Commissie Werkomstandigheden en Arbeidsvoorwaarden Predikanten te benoemen die het totaal van pensioenen, werkomstandigheden en arbeidsvoorwaarden van en voor predikanten en andere in dit verband relevante maatschappelijke discussiepunten gaat onderzoeken en daarover aan de volgende landelijke vergadering rapporteert en adviseert, en de SEV uit te nodigen hierin op enigerlei wijze te participeren,
5. de commissie décharge te verlenen voor het gevoerde beleid in de periode 1997 t/m 1999,
6. in de Commissie-Top te (her)benoemen H.J. Bartelink, H. Bultman, ds. W. van Dijk, J. Dorr, ds. D.W. Fijan en ds. J.M. de Groot.

LV 38 Liedboek 2000 (agendapunt 69)

De vergadering gaat akkoord met drie voorstellen van de waarnemers voor het Liedboek 2000:

- 1 De LV benoemt commissieleden voor deelname aan de totstandkoming van een nieuw liedboek;
- 2 De LV geeft mandaat voor waarnemerschap;
- 3 de GKV en CGK worden officieel op de hoogte gehouden van ontwikkelingen binnen de NGK op dit punt.

LV 41 Rechtspositie predikanten (agendapunt 126)

De kerken hebben kennis genomen van het rapport van de Commissie Rechtspositie Predikanten en hebben in hun Landelijke Vergadering Amersfoort 2001 onderstaande tekst aangenomen:

1. Predikant en gemeente

Van ouds is een predikant een voor de Dienst des Woords vrijgestelde ambtsdrager. In de praktijk zijn er enerzijds jonge broeders die aan het einde van hun middelbare schoolopleiding de roeping voelen zich verder voor te bereiden op dit ambt, en anderzijds broeders die op latere leeftijd (soms na een andere maatschappelijke carrière) alsnog deze roeping voelen.

De maatschappelijke status van een predikant heeft naast de hiervoor kort beschreven ambtelijk status ook een maatschappelijke dimensie. Deze is van ouds bepaald door het uitgangspunt dat een predikant als Dienaar des Woords geen andere lastgever heeft dat zijn Hemelse opdrachtgever. Anderzijds was en is algemeen geaccepteerd, dat de gemeente/kerkenraad aan welke de predikant is verbonden heeft zorg te dragen voor een zodanig financieel kader dat de predikant zonder zorg al zijn tijd en energie kan besteden aan de zorg voor de gemeente. Uit de eerste gedachte vloeide de keuze voort dat hoewel de gemeente/kerkenraad dus de predikant onderhoudt, een predikant niet in loondienst kon zijn van de gemeente/kerkenraad, maar een (ook maatschappelijk) zelfstandige positie heeft.

Door de overheid is deze positie gerespecteerd. Dit betekent dat de predikant niet valt binnen de door de overheid gecreëerde kaders voor sociale zekerheid en rechtsbescherming, zoals deze gelden voor werknemers in de traditionele zin.

Omdat de status van predikant echter ook niet overeenkomt met de door de overheid voorziene situatie voor de groep die niet valt onder het regime van werknemers, namelijk de zelfstandige (arts, vrije ondernemer) is het gewenst dat kerken erover nadenken hoe de predikant een afgewogen positie kan worden toegekend, die enerzijds past bij zijn roeping, maar anderzijds een rechtspositionele bescherming creëert die in de richting gaat van de door de overheid in de loop de jaren opgebouwde bescherming van werknemers.

- 1.1. Predikant is degene die als Dienaar des Woords aan een gemeente verbonden is (art. 5, 6, 7 en 8 AKS). De basis hiervoor is een overeenkomst (een verbondenheid) tussen de predikant en de gemeente op grond waarvan de predikant werkzaamheden (dienst of bijzondere opdracht) verricht voor die gemeente, en de gemeente aan de predikant een financiële vergoeding toekent, hetgeen betekent dat de gemeente de predikant behoorlijk voorziet in zijn levensonderhoud (art. 9 AKS).

- 1.2. De (gewone) dienst van de predikant houdt in: de verkondiging van het Woord van God, de bediening van de sacramenten, het voorgaan in de openbare gebeden van de gemeente, het met zijn medeambtsdragers herderlijk zorgen voor de gemeente en haar leden, het verdedigen en doorgeven van de zuivere leer en het onderwijzen van de jeugd der gemeente en van allen die onderwijs behoeven (art. 11 AKS). De bijzondere opdracht van de predikant houdt in: werkzaamheden ten behoeve van de opleiding tot de dienst des Woords, geestelijke verzorging van bijzondere aard, verbreiding van het evangelie.
- 1.3. De verbondenheid tussen de predikant en de gemeente is geen arbeidsovereenkomst. De predikant is derhalve niet aan te merken als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen. Derhalve komt de predikant bij eventuele werkloosheid of arbeidsongeschiktheid niet in aanmerking voor uitkeringen op grond van de WW of de WAO.
- 1.4. De verbondenheid tussen de predikant en de gemeente eindigt wel:
 1. door een overeenkomst tot beëindiging van de verbondenheid tussen de predikant en de gemeente (dus beëindiging met wederzijds goedvinden), op het moment bij die overeenkomst bepaald;
 2. doordat de predikant door een andere gemeente beroepen is en de predikant dat beroep heeft aanvaard, op het moment van de aanvang van de verbondenheid aan die andere gemeente (art. 7 AKS);
 3. door afzetting van de predikant door (de kerkenraad van) de gemeente, op het moment van die afzetting (art. 30 AKS).
- 1.5. De verbondenheid tussen de predikant en de gemeente eindigt niet:
 1. door arbeidsongeschiktheid die zodanig is dat de predikant niet meer (geheel) in staat is zijn werkzaamheden te verrichten (art. 9 AKS);
 2. door het bereiken van de 65 jarige leeftijd, aangezien de predikant dan door de gemeente (slechts) ontheven wordt (kan worden) van zijn werkzaamheden (art. 9 AKS);
 3. door overlijden, aangezien de gemeente verplicht is de (eventuele) weduwe en wezen van de predikant van behoorlijk levensonderhoud te voorzien (art. AKS);
 4. door schorsing (art. 30 AKS);
- 1.6. De verbondenheid tussen de predikant en de gemeente impliceert dat die gemeente verantwoordelijk is voor behoorlijk levensonderhoud van die predikant. Desalniettemin wordt onderkend dat die materiële zorg voor alle predikanten deels ook een gezamenlijke zorg is voor alle gemeenten. Dat laatste komt tot uitdrukking in het werk van de Commissie Steunbehoevende Kerken en door het werk van de Stichting Emeritaatsvoorziening (SEV).

2. *Ontslag van de predikant*

2.1. De gemeente kan de predikant uit de dienst ontslaan op grond van gewichtige redenen (art. 10 AKS).

De vereisten hiervoor zijn:

1. er moeten redenen zijn die zodanig gewichtig zijn dat de predikant de gemeente niet langer kan dienen. Die gewichtige redenen kunnen zich voordoen zowel bij de predikant als bij de gemeente;
 2. de redenen mogen niet gelegen zijn in het feit dat de predikant zich schuldig heeft gemaakt aan een zonde die tuchtwaardig maakt;
 3. de regionale vergadering van de regio waartoe de gemeente behoort moet – na verzoek daartoe van de gemeente aan de regionale vergadering – het ontslag goedkeuren (In deze regionale vergadering zal de gemeente, die het ontslag aanvraagt, geen rechter in eigen zaak zijn.);
 4. de regionale vergadering van een genabuurde regio moet – na verzoek daartoe van de eerst genoemde regionale vergadering aan die genabuurde regionale vergadering – het ontslag goedkeuren ('bewilligen'). Indien de gemeente voornemens is tot ontslag van de predikant over te gaan, is zowel de predikant als de gemeente gebaat bij een heldere en concrete procedure, waarin recht wordt gedaan aan het beginsel van hoor en wederhoor en aan transparante (dus schriftelijke) uitwisseling van argumenten. Een stappenplan om (al dan niet) te komen tot een besluit omtrent ontslag van de predikant wordt geboden met de (concept-)Leidraad ontslag van predikant uit de dienst om gewichtige redenen (bijlage);
 5. de gemeente is verplicht de ontslagene tijdelijk te voorzien van levensonderhoud, volgens de regeling onder punt 2.5.
- 2.2. De term 'losmaking' komt in het AKS niet voor. Zogenaemde losmaking van een predikant van de gemeente waaraan hij verbonden is, is ontslag op grond van gewichtige redenen ingevolge art. 10 AKS.
- 2.3. Opheffing van een gemeente waaraan een predikant verbonden is, is een gewichtige reden op grond waarvan die gemeente de predikant uit de dienst kan ontslaan; bij opheffing van de gemeente zal de predikant van die gemeente aan een door de regionale vergadering aan te wijzen genabuurde gemeente verbonden worden en daartoe zal een financiële regeling getroffen worden;
- 2.4. De regionale vergadering die het ontslag van de predikant goedkeurt, bepaalt daarbij tevens of de ontslagene beroepbaar blijft (art. 10 AKS). De regionale vergadering zal deze beroepbaarstelling in de regel handhaven voor een beperkte termijn, van bijvoorbeeld twee jaren. Indien betrokkene na die termijn geen beroep heeft aanvaard, zal hij de naam en eer van dienaar des Woords verliezen. Indien de

regionale vergadering beslist dat betrokkene niet langer beroepbaar is, zal hij de naam en eer van dienaar des Woords terstond verliezen. In de periode, die ligt tussen het moment van ontslag en het moment dat de betrokkene een beroep heeft aanvaard en in zijn nieuwe gemeente is bevestigd of het moment dat hij de naam en eer van dienaar des Woords heeft verloren, blijft hij verbonden aan de gemeente, die hem ontsloeg, als ´de-ontslagen-dienaar-der-gemeente-welke-hij-diende´. Op basis hiervan houdt de gemeente die hem ontsloeg, opzicht en tucht over de predikant.

- 2.5. In overleg met de regionale vergadering zal de kerkenraad een financiële regeling treffen als bedoeld in art. 10 AKS. Hoewel de relatie tussen gemeente en predikant niet is aan te merken als een arbeids-overeenkomst naar burgerlijk recht, ligt het in de rede om aansluiting te zoeken bij wat in het maatschappelijk verkeer gebruikelijk is, in aanmerking nemend de totale periode dat betrokkene als predikant heeft gediend en het gegeven dat een predikant geen recht heeft op een werkloosheidsuitkering. De opbouw van rechten bij de SEV gaat door tot het eind van de financiële regeling en deze rechten blijven behouden.

Aan de commissie WAP wordt gevraagd een meer uitgewerkte regeling te ontwerpen. Tot zolang geldt als richtlijn dat de kosten van de financiële regeling gedurende maximaal twee jaren door de plaatselijke kerk en - indien nodig - door de gezamenlijke kerken (CSK) gedragen worden.

3. *Ontheffing van ambtelijke dienst en bijzondere opdrachten.*

- 3.1. De gemeente kan aan de predikant ontheffing van zijn dienst verlenen bij het bereiken van de 65 jarige leeftijd, tenzij predikant en gemeente anderszins overeenkomen (art. 9 AKS).
- 3.2. De gemeente kan aan de predikant een bijzondere opdracht geven (‘afstaan’) ten behoeve van de opleiding tot de dienst des Woords, tot geestelijke verzorging van bijzondere aard of ter verbreiding van het evangelie (art. 11 AKS).
- 3.3. In beide gevallen – zowel bij ontheffing als bij een bijzondere opdracht - blijft de predikant verbonden aan de gemeente en behoudt de predikant de naam en de eer van dienaar des Woords (art. 9 en 11 AKS). De beide gevallen kunnen ook in elkaar overvloeien.
- 3.4. Beide gevallen kunnen ook gedeeltelijk van toepassing zijn. De gemeente kan aan de predikant gedeeltelijk ontheffing verlenen; de gemeente kan de predikant ook gedeeltelijk een bijzondere opdracht geven (‘afstaan’).
- 3.5. In beide gevallen dient de gemeente de predikant en zijn eventuele weduwe en wezen van behoorlijk levensonderhoud te voorzien (art. 9 AKS), en blijft dus de gemeente waaraan de predikant verbonden is daarvoor verantwoordelijk.

- 3.6. Predikanten verbonden aan bijvoorbeeld verzorgingsinstellingen, scholen en krijgsmacht – en daarvoor zijn afgestaan - , ontvangen voor die werkzaamheden inkomsten van die instellingen, scholen en krijgsmacht. De plicht van de gemeente om de predikant van behoorlijk levensonderhoud te voorzien heeft dan een aanvullend karakter.
- 3.7. Predikanten die bijvoorbeeld werkzaam zijn als zendeling of evangelist en niet verbonden zijn aan een organisatie of instelling, zijn voor hun inkomsten afhankelijk van de gemeente waaraan zij verbonden zijn. Die gemeente is dus verplicht om die predikant van behoorlijk levensonderhoud te voorzien.

4. *Arbeidsongeschiktheid van de predikant*

- 4.1. Indien de predikant tijdelijk arbeidsongeschikt is, blijven de kosten van behoorlijk levensonderhoud voor rekening van de gemeente komen.
- 4.2. Indien de predikant blijvend geheel arbeidsongeschikt is, kan de gemeente een financieel beroep doen op de SEV. Voorzieningen in verband met arbeidsongeschiktheid hebben de kerken ondergebracht bij de SEV. In een dergelijk geval verleent de gemeente aan de predikant (gehele) ontheffing van zijn dienst (ambtelijk werk).
- 4.3. Indien de predikant blijvend gedeeltelijk arbeidsongeschikt is, kan de gemeente in bepaalde gevallen eveneens een financieel beroep doen op de SEV. In dat geval verleent de gemeente aan de predikant gedeeltelijke ontheffing van zijn dienst (ambtelijk werk).
- 4.4. Indien de gemeente de predikant die ofwel blijvend geheel ofwel blijvend gedeeltelijk arbeidsongeschikt is, geheel of gedeeltelijk ontheffing van zijn dienst (ambtelijk werk) verleent, blijft de predikant verbonden aan de gemeente en behoudt die predikant de naam en de eer van dienaar des Woords (art. 9 AKS).

5. *Pensioen van de predikant*

- 5.1. De voorzieningen voor de predikant in verband met emeritering hebben de kerken eveneens ondergebracht bij de SEV. Binnen het systeem van de SEV wordt rekening gehouden met het aantal dienstjaren. De uitkering wordt gebaseerd op het inkomen dat de predikant genoot op 55 jarige leeftijd.
- 5.2. Rechten op toekomstige uitkeringen door de SEV worden opgebouwd vanaf het moment dat de gemeente de predikant bij SEV heeft aangemeld en premie betaald heeft. Predikanten die vanuit een andere kerkformatie en zonder opgebouwde pensioenrechten komen, en predikanten 'met een late roeping' kunnen rechten inkopen.
- 5.3. De uitkering van de SEV aan de predikant gaat in op de eerste dag van de maand waarin de predikant 65 jaar wordt.
- 5.4. De gemeente ontheft de predikant van zijn dienst (ambtelijk werk) op het moment dat de predikant de 65 jarige leeftijd heeft bereikt. De predikant blijft dus verbonden aan de gemeente en behoudt de naam en de eer van dienaar des Woords (art. 9 AKS).

6. *De bezoldiging van de predikant*

De afspraken over de honorering van de predikant is thans volledig overgelaten aan de gemeente en de predikant. Gelet op de verbondenheid tussen de gemeente en de predikant is het wenselijk die situatie te handhaven. Voor wat betreft de hoogte van de honorering kan als richtlijn worden gehanteerd de tabel die het GMV hiervoor heeft ontwikkeld. Ook kan als richtlijn dienen de honorering van predikanten in de Samen op Weg-kerken. De norm zoals geformuleerd door het GMV wordt in zijn algemeenheid toereikend en adequaat geacht. De indruk is dat deze norm in toenemende mate in de gemeente wordt gehanteerd. In enkele recente gevallen is echter gebleken dat deze norm in individuele gevallen niet toereikend is. In individuele gevallen dient dan ook steeds getoetst te worden of de algemene norm in de gegeven situatie toereikend is. Bij indiensttreding zou deze toetsing plaats kunnen hebben door de regionale vergadering.

7. *Onvolledige opbouw van pensioenrechten*

Met betrekking tot predikanten die op latere leeftijd predikant worden in de Nederlands Gereformeerde Kerken heeft de commissie contact gehad met het bestuur van de SEV.

Vanaf het moment dat een predikant verbonden is aan een kerk die deelneemt in de SEV bouwt de predikant rechten op bij de SEV. Veelal zal een predikant in de genoemde situatie elders ook rechten hebben opgebouwd. De SEV is bereid indien noodzakelijk op individuele basis aanvullend te verzekeren en desgevraagd hierover te adviseren.

Het is wellicht goed dat de regionale vergadering in deze gevallen naast de gebruikelijke toetsing van het honorarium in het bijzonder aandacht geeft aan dit aspect. Mocht de opbouw van aanvullende pensioenrechten (inkoop) voor een predikant de draagkracht van de betrokken gemeente te boven gaan dan kan in overleg met de regiovergadering om advies gevraagd worden van de SEV en de Commissie hulpbehoevende kerken. Deze kunnen een passende voorziening uitwerken, aangepast aan de specifieke situatie van de betrokken predikant.

8. *Landelijke Vertrouwens- en Adviescommissie (VAC)*

De kerken spreken ten aanzien van het beroepingswerk en ernstig verstoorde relaties tussen een gemeente en haar predikant als hun oordeel uit dat - naast de inbreng van de regio -

- a. een landelijke vertrouwens- en adviescommissie mogelijk goede diensten zou kunnen bewijzen indien er zich tussen een gemeente en haar predikant ernstige en langdurige problemen voordoen;
- b. deze zelfde commissie eveneens bemiddelende diensten zou kunnen bewijzen ten aanzien van het beroepingswerk;
- c. er een landelijke vertrouwens- en adviescommissie, bestaande uit drie personen die goed zijn ingevoerd in de kerkelijke zaken en door God met wijsheid zijn begiftigd, dient te worden ingesteld;

d. deze commissie als taak heeft:

bij rijzende problemen tussen kerk en predikant:

de commissie kan in een vroegtijdig stadium gemeente en predikant bijstaan en adviseren over mogelijke oplossingen van de zich voordoende problemen. Het gaat niet om geschillenbeslechting of arbitrage, maar om bemiddeling (mediation) en het helpen zoeken naar alle mogelijke andere oplossingen.

bij dienstverlening ten behoeve van (her)plaatsing van predikanten:

- predikanten die graag een andere gemeente willen dienen, kunnen dit bij de commissie kenbaar maken.
- de commissie kan desgevraagd informatie verstrekken aan gemeenten over predikanten die op zoek zijn naar een nieuwe gemeente.
- de commissie stelt een handreiking beschikbaar die dienst kan bewijzen bij het beroepingswerk.

De kerken besluiten dat bovenstaande regeling (uitgezonderd de hierna volgende Leidraad) als richtlijn door de kerken gebruikt zal worden tot de volgende Landelijke Vergadering.

De commissie WAP (Werkomstandigheden en Arbeidsvoorwaarden Predikanten) zal deze regeling - mede met behulp van externe deskundigen - doorlichten vanuit de verschillende optieken (arbeidsrecht, sociale verzekeringsaspecten, etc.).

De commissie zal daartoe ook reacties van de kerken en hun predikanten verwerken.

De kerken besluiten eveneens

- a. tot het instellen van een landelijke vertrouwens- en adviescommissie (VAC);
- b. de in te stellen commissie Werkomstandigheden en Arbeidsvoorwaarden voor Predikanten (WAP) op te dragen de ter zake doende oordelen en besluiten mee te nemen in hun opdracht;
- c. de commissie AKS op te dragen oordeel 3.1.3. in haar werkzaamheden te verwerken;

De kerken benoemen

als leden van de Vertrouwens- en Adviescommissie: P. Blokland, J. Bouma en A. Wattèl en dragen hen op aan de kerken met het oog op de eerstkomende Landelijke Vergadering te rapporteren.

Bijlage

Concept-leidraad ontslag van predikant uit de dienst om gewichtige redenen

1. De (kerkenraad van de) gemeente deelt de predikant schriftelijk en gemotiveerd mede dat de gemeente voornemens is de predikant uit de dienst te ontslaan om gewichtige redenen.
2. De (kerkenraad van de) gemeente wijst de predikant daarbij erop dat de predikant zich kan doen bijstaan door een adviseur of gemachtigde.
3. De predikant heeft de gelegenheid binnen vier weken na ontvangst van het voornemen een verweerschrift met zijn zienswijze tegen het voornemen bij de (kerkenraad van de) gemeente in te dienen.
4. De (kerkenraad van de) gemeente bepaalt binnen twee weken na ontvangst van het verweerschrift (of binnen zes weken na verzending van het voornemen aan de predikant) een mondelinge behandeling. De (kerkenraad van de) gemeente kan het voornemen mondeling toelichten, en de predikant kan zijn verweer mondeling toelichten.
5. Binnen twee weken na de mondelinge behandeling van het voornemen deelt de (kerkenraad van de) gemeente schriftelijk aan de predikant mede of de gemeente bij het voornemen blijft.
6. Indien de gemeente bij het voornemen blijft, verzoekt de gemeente tegelijkertijd de regionale vergadering van de regio waartoe de gemeente behoort, goedkeuring van het voornemen tot ontslag.
7. Bij gelijke post zendt de gemeente een kopie van dat verzoek aan de predikant.
8. Bij ontvangst van het verzoek zendt de regionale vergadering een kopie van dat verzoek aan de predikant en deelt de predikant mede dat hij binnen vier weken een verweerschrift tegen het verzoek bij de regionale vergadering kan indienen.
9. De regionale vergadering bepaalt binnen twee weken na ontvangst van het verweerschrift (of binnen zes weken na verzending van een kopie van het verzoek aan de predikant) een mondelinge behandeling. Op die mondelinge behandeling van de regionale vergadering kan de (kerkenraad van de) gemeente het verzoek om goedkeuring mondeling toelichten, en de predikant kan zijn verweerschrift mondeling toelichten. De regionale vergadering beoordeelt tevens de door de (kerkenraad van de) gemeente voorgestelde regeling omtrent het levensonderhoud van de predikant gedurende de tijd dat hij niet meer verbonden is aan de gemeente en ook niet door een andere gemeente beroepen is of door andere arbeid in zijn levensonderhoud kan voorzien.
10. Binnen twee weken deelt de regionale vergadering zowel aan de (kerkenraad van de) gemeente als aan de predikant mede of de verzochte goedkeuring is gegeven, en verzoekt de regionale vergadering tegelijkertijd aan een genabuurde regionale vergadering om bewilliging.

11. Indien de regionale vergadering de verzochte goedkeuring heeft gegeven en de genabuurde regionale vergadering heeft bewilligd, verleent de gemeente de predikant schriftelijk en gemotiveerd ontslag.

LV 42 Diaconale Commissie (agendapunt 120)

De vergadering stemt unaniem in met het standpunt in de brief van de Financiële Commissie om de bijdragen van de kerken aan het STAGG niet te laten innen als door de LV gevraagde landelijke bijdragen per ziel, zoals was voorgesteld door de Diaconale Commissie

LV 46 Dovenpastoraat (agendapunt 71)

Gehoord de brief van de regio Enschede/Zwolle en de daarin vervatte overwegingen, besluit de vergadering tot het instellen van een Commissie Dovenpastoraat welke als opdracht heeft te onderzoeken of, hoe en onder welke voorwaarden het Nederlands Gereformeerd kerkverband zinvol kan participeren in het Interkerkelijk Dovenpastoraat en draagt de commissie op over haar onderzoek te rapporteren aan de eerstkomende LV.

LV 47 Opleiding en vorming predikanten

Opleiding Predikanten (agendapunt 121)

Gehoord het rapport van de commissie Opleiding predikanten,

- I. spreken de Ned. Geref. Kerken, in Landelijke Vergadering bijeen te Amersfoort, uit dat de commissie met goede argumenten gekozen heeft voor een onderzoek naar een eigen opleidings- en begeleidingsinstituut aanleunend tegen een bestaand opleidingsinstituut, waarbij met name gedacht is aan de TU te Apeldoorn;
- II. zij overwegen
 - a. dat - zoals door de LV van Doorn is uitgesproken - versnippering van krachten moet worden tegengegaan;
 - b. dat - zoals eveneens door de LV van Doorn is uitgesproken - meer eenheid in de opleiding tot het ambt van dienaar des Woords wenselijk is;
 - c. dat derhalve gestreefd moet worden naar een eigen opleidings- en begeleidingsinstituut aanleunend tegen een bestaand opleidingsinstituut;
 - d. dat het eigene van de kerken, zoals dat vorm heeft gekregen in o.a. de TSB en het NGS, daarin een plaats behoort te hebben;
 - e. dat een bestaand instituut met het oog op de accreditatie van de opleiding door de overheid begrijpelijkerwijs eist dat de NG-kerken goede docenten aanstellen, die in staat zijn en bewezen hebben op academisch niveau te kunnen werken;
 - f. dat het werken op academisch niveau niet perse is verbonden aan het bezit van een academische graad (drs. of dr.);
 - g. dat de opleiding en begeleiding in de eerste plaats is bedoeld om studenten op te leiden tot bekwame en geschikte predikanten;

- h. dat rekening moet worden gehouden met (parttime) studenten met een zogenoemde late roeping;
 - i. dat rekening dient te worden gehouden met het open karakter dat aan de TSB steeds eigen is geweest, waardoor studenten die nog niet weten of ze predikant (kunnen) worden daar welkom zijn en meedoen in het werk;
- III. zij overwegen voorts
- a. dat uit het onderzoek van de commissie blijkt dat er mogelijkheden zijn voor een eigen opleidings- en begeleidingsinstituut in combinatie met inschrijving en studie aan de TU te Apeldoorn;
 - b. dat er rekening mee moet worden gehouden dat in de toekomst de samenwerking tussen de opleidingsinstituten van de CGK en de GKV mogelijk zal worden uitgebouwd;
 - c. dat het in het kader van de zgn. 'kleine oecumene' aanbeveling verdient dat de NG-kerken met hun opleiding en begeleiding van aanstaande predikanten op enige wijze bij deze mogelijke samenwerking worden betrokken;
- IV. zij overwegen tenslotte
- a. dat er van de zijde van de St. Ned. Geref. Seminarie slechts een geringe opening is om mee te werken aan de totstandkoming van een eigen opleidings- en begeleidingsinstituut aanleunend tegen een bestaand opleidingsinstituut;
 - b. dat het NGS van oordeel is dat de kerken een eigen opleidingsinstituut voor hun aanstaande predikanten behoren te hebben;
 - c. dat de kerken gekozen hebben voor een eigen begeleidingsinstituut (TSB) in combinatie met het advies om de studie aan de TU te Apeldoorn te volgen;
 - d. dat aangenomen moet worden dat de kerken vanwege de geringe omvang niet in staat zullen zijn op verantwoorde wijze een eigen opleidingsinstituut op academisch niveau tot stand te brengen en in stand te houden;
 - e. dat samenwerking met een bestaand instituut derhalve noodzakelijk blijft;
 - f. dat verwacht mag worden dat een eigen opleidings- en begeleidingsinstituut aanleunend tegen een bestaand instituut een wervend karakter zal hebben en in de toekomst voldoende studenten zal trekken;
- V. zij zijn van oordeel
- a. dat het onderzoek in de door de commissie beoogde richting moet worden voortgezet en uitgewerkt;
 - b. dat met het NGS het gesprek, waarin de basisvragen voldoende aandacht krijgen, voortgezet moet worden opdat het eigene van het NGS binnen één jaar na sluiting van deze Landelijke Vergadering duidelijk zal worden;
 - c. dat van het NGS voorts medewerking aan de totstandkoming van een eigen opleidings- en begeleidingsinstituut aanleunend tegen een bestaand opleidingsinstituut mag worden gevraagd;

- d. dat ernaar gestreefd dient te worden dat het eigene van de kerken, zoals dat vorm heeft gekregen in o.a. de TSB en het NGS, een plaats krijgt binnen dit beoogde instituut;
- VI. zij besluiten
 - a. de commissie décharge te verlenen voor de tot dusverre verrichte werkzaamheden;
 - b. de commissie op te dragen haar onderzoek naar de mogelijkheden voor een eigen opleidings- en begeleidingsinstituut aanleunend tegen een bestaand opleidingsinstituut, waarbij in eerste instantie aan de TU te Apeldoorn wordt gedacht, voort te zetten en uit te werken;
 - c. de commissie met name op te dragen te onderzoeken welke onderdelen van een theologische studie met het oog op het predikantschap door de eigen kerken kunnen en moeten worden verzorgd en aan welke vereisten eventuele docenten moeten voldoen;
 - d. de commissie tenslotte op te dragen over haar werkzaamheden aan de kerken te rapporteren opdat zij daarover op de volgende Landelijke Vergadering zullen kunnen oordelen;
 - e. in de commissie te (her)benoemen: de huidige commissieleden en A. van der Dussen)

Voortgaande vorming predikanten (agendapunt 37)

De vergadering stemt unaniem in met het rapport en de gedane aanbevelingen aan kerkenraden en predikanten met betrekking tot de voortgaande vorming van predikanten (met weglating van het geschrapte gedeelte over financiële steun van de CSK).

Deze aanbevelingen luiden:

Aanbeveling 1

Het is gewenst dat kerkenraden aan hun predikanten gelegenheid bieden tot voortgaande vorming.

Aanbeveling 2

Goed onderling overleg tussen kerkenraad en predikant is nodig om tot heldere en weloverwogen keuzen te komen. Die keuzen hangen af van de persoon van de predikant en de taken waarvoor hij staat. Mogelijkheden zijn:

- a. *uitbreiding van kennis en inzicht: zelfstandige literatuurstudie, deelname aan studiedagen en conferenties, voorbereiden van een omvangrijke (wetenschappelijke) publicatie;*
- b. *uitbreiding van vaardigheden: preekpresentatie, gesprekstechniek, didactische vaardigheden, conflicthantering;*
- c. *persoonlijke vorming: mentoraat, pastorale supervisie, klinische pastorale vorming, retraites*

(de aanbevelingen 5 en 6 gaan op de mogelijkheden van persoonlijke vorming nader in).

Aanbeveling 3

Het is goed de gemaakte keuzen schriftelijk vast te leggen.

Aandacht daarbij verdient:

- a. de aard van de voortgaande vorming;
- b. door wie de vorming wordt verzorgd;
- c. in welke periode de vorming wordt ontvangen;
- d. het belang van de vorming voor het werk van de predikant en de gediende gemeente;
- e. de tijd die aan de vorming zal worden besteed;
- f. de verlening van gehele of gedeeltelijke vrijstelling van taken aan de predikant;
- g. de wijze waarop de predikant van de vorming verslag zal doen;
- h. de bekostiging van de vorming.

Aanbeveling 4.

Toerusting van de predikant dient het belang van de gemeente. Het mag daarom billijk geacht worden dat de kosten van de toerusting voor rekening komen van de kerkenraad, tot een maximum van f 2000,= per jaar. Overeenstemming hierover vooraf verdient de voorkeur.

Meer kostbare vormen van toerusting (bijvoorbeeld langdurige en intensieve trainingen) dienen ook het persoonlijk belang van de predikant. In dat geval kan van hem een eigen bijdrage in de kosten verlangd worden.

Aanbeveling 5

Beginnende predikanten krijgen bij het afsluitend onderzoek door de regionale vergadering een mentor toegewezen. Kerkenraden doen er goed aan mede zorg te dragen voor een goed functionerend mentoraat. Aan goed mentoraat mogen eisen gesteld worden:

- a. de mentor heeft zich een zelfstandige werkhouding toegeëigend;
- b. de mentor laat de beginnende predikant leren aan de hand van ervaringen die de beginnende predikant in het werk opdoet;
- c. de mentor helpt de beginnende predikant een eigen werkwijze te vinden in het spanningsveld van de verwachtingen van de gediende gemeente enerzijds en de feitelijke vermogens van de predikant en zijn idealen anderzijds;
- d. de mentor legt zich toe op een inhoudelijke, praktische en collegiale werkbegeleiding;
- e. de mentor is bereid ook een pastorale taak ten opzichte van de beginnende predikant en zijn gezin op zich te nemen, indien daar behoefte aan blijkt;
- f. de mentor heeft bij voorkeur een mentorentaining gevolgd.

Een reeks van vijftien gesprekken over een periode van drie jaar vormt een goede richtlijn voor mentoraat.

Aanbeveling 6

Pastorale supervisie mag gezien worden als een geschikt instrument tot persoonlijke vorming, ook van predikanten die de beginfase voorbij zijn. Supervisie is een op de persoon gerichte vorm van leren voor werkers in mensgerichte beroepen binnen onderwijs, zorg, hulpverlening en pastoraat. Aan pastorale supervisie mogen eisen gesteld worden:

- a. de supervisor beschikt over een eigen dienstbare deskundigheid om persoonlijke leerprocessen te begeleiden, verworven door een daartoe gevolgde extra opleiding;*
- b. de supervisor laat de predikant leren door heroverweging van ervaringen die de predikant in het werk opdoet; de keuze van dit leer materiaal berust bij de predikant in supervisie;*
- c. de supervisor helpt de predikant zicht te krijgen op zijn vaardigheden en zijn houding in de omgang met mensen;*
- d. de supervisor helpt de predikant persoonlijke blokkades te verkennen en te overwinnen;*
- e. de supervisor helpt de predikant verborgen kwaliteiten te ontdekken en te ontwikkelen;*
- f. de supervisor helpt de predikant zichzelf die vragen te leren stellen die een zelfstandige vruchtbare omgang met impasses in het werk mogelijk maken.*

Een reeks van vijftien gesprekken eenmaal per veertien dagen vormt een goede richtlijn voor pastorale supervisie.

Aanbeveling 7

Mentoren en supervisors voor predikanten behoeven niet noodzakelijk zelf predikanten te zijn. Vertrouwdheid met het predikantswerk en de kerkelijke cultuur bovenop de vereiste bijzondere vaardigheid of deskundigheid kan evenwel een voordeel zijn. Het verdient daarom aanbeveling dat predikanten die dat wensen van hun kerkenraden de ruimte krijgen een mentorentraining of een opleiding tot pastoraal supervisor te volgen en taken als mentor of pastoraal supervisor te vervullen.

LV 48 Jeugdwerk (agendapunt 87)

Gehoord de brief van de kerk van Lelystad en het daarin vervatte voorstel en de daaraan als bijlage toegevoegde brief van het bestuur van de Stichting NGJ aan de kerken,

besluit de vergadering tot het instellen van een Commissie Jeugdwerk welke als opdracht heeft te onderzoeken hoe het jeugdwerk door de kerken - in zo nodig een andere vorm dan die van een stichting - kan worden voortgezet, zodanig dat de kerken zowel inhoudelijk als financieel verantwoordelijk zullen zijn, en draagt de commissie op over haar onderzoek aan de kerken te rapporteren met het oog op de eerstkomende LV.

De vergadering roept de kerken op in afwachting van landelijke besluitvorming het werk van het NGJ van harte en royaal te (blijven) steunen.

Aanwijzing roepende kerk LV 2004 (agendapunt 127)

De vergadering besluit de kerk van Lelystad als roepende kerk voor de volgende LV aan te wijzen.

Benoeming commissieleden (agendapunt 128) Samenstelling Commissies

LV 0 Commissie Voorbereiding Landelijke Vergadering

leden aan te wijzen door de roepende kerk van Lelystad (samenroeper)
K. Muller, Oude Veenscheiding 15, 8446 LC Heerenveen, tel. 0513.653620, kmuller@bart.nl; C. Rijken van Olst, Amersfoort.

LV 12 Commissie Akkoord van Kerkelijk Samenleven (AKS)

A. van Helden, Amersfoort; J.M. Louwerse, Dianalaan 13, 1183 CX Amstelveen, tel. 020.4560563 Amstelveen (samenroeper); K. Muller, Heerenveen.

LV 16 Commissie voor Radio- en TV-aangelegenheden

W. van Dijk, Wezep; B.J. Eikelboom, Barendrecht; W. Ferwerda, Belle van Zuylenlaan 18, 1183 EH Amstelveen, tel. 020.6433406; A.M van Leeuwen, Dronten; Z.G. van Oene (voorz.), Zwolle; R.W. Visee, Den Haag

LV 18. Raad van Toezicht en Advies Theologische Studie-Begeleiding (TSB)

Regionaal aangewezen leden;
K. Muller, Heerenveen (voorzitter); W. van Rijnsouw, Benedictijnenhove 65, 3834 ZC Leusden, tel. 033.4951227, e-mail: w.van.rijnsouw@hetnet.nl; (secretaris); C.H. Visser, Leusden, (penningmeester).

LV 19 Commissie voor de Geestelijke Verzorging Militairen

H.C.F. van den Berg, Van Lentestraat 61, 7721 ZT Dalfsen, tl. 0529.434112 (voorzitter); M.J.M. van den Brink, Apeldoorn,; R.R. Ganzevoort, Emmeloord; C. Ph. de Goede, Ochten (tot najaar 2001); P.M. de Goede, Woensdrecht; (vanaf najaar 2001); B. Verheij, Soest.

LV 20 Waarnemers Raad voor Contact en Overleg betreffende de Bijbel (RCOB)

K. Holwerda, Eikvaren 10, 4102 XE Culemborg, tel. 0345.531574; A.M. van Leeuwen, Dronten.

LV 22 Commissie voor Contact en Samenspreking met andere kerken

A.P. den Boer, Nijkerk; A. Boshuizen, Leiden; P. Busstra, Bunschoten-Spakenburg (COGG); H.G. Geertsema, Ede; C.T. de Groot, Lelystad; (COGG); J. Horsman, Zwolle; S. Huizinga, Arnhem; P.J.H. Krol, J.G. van Arkstraat 3, 8181 MG Heerde, tel. 0578.560626 p.j.hkrol@freeler.nl, (secretaris); W. Smouter, Ede (voorzitter); G.J. Zwarts, Breukelen.

Secundus: G. de Lange, Ede.

LV 23 Commissie Steunbehoevende Theologische Studenten

A.A. v.d. Berg-Rook, IJsselmeerlaan 158, 8304 GM Emmeloord, tel. 0527.616428 (secretaris); W. Logtmeijer, Emmeloord (penningmeester), G. Nentjes, Emmeloord, (voorzitter).

LV 24 Commissie voor Contact met de Hoge Overheid (CCHO)

J.W. Janse-Velema, Oegstgeest; J. Janssens-Boer, Baarn; K.H. Mollema, Katwijk; R. Roukema, Prins Willemstraat 12, 2991 BS Barendrecht, tel. 0180.621315 (voorzitter), W. Smouter, Ede.
Vertegenwoordiger bij het CIO-J: J.M. Smelik, Nieuwegein.

LV 25 Commissie Vrouwelijke Ouderlingen en Predikanten

J.J. Arnold, Apeldoorn; M.H.T. Biewenga, Emmeloord; C.P. Kleingeld, Wolvega; J.M. Mudde, Enschede; Y. Veeffkind-Eenkhoorn, Amersfoort; M. Vrijmoeth-de Jong, Houten (voorzitter), J.W. Verheij, Landsteinerbocht 17, 2614 GN Delft, tel. 015.2140472 (secretaris).

LV 26 Financiële Commissie

J. van den Berg, Kampen; J.J. Bijlenga, Straatweg 117, 3621 BL Breukelen, tel. 0346.261278 (secretaris); K.H. Mollema, Katwijk;

Penningmeester: R. Niemeijer, Enschede

LV 27 Commissie voor Archief en Documentatie

G.J. Bink, Nieuwerkerk a/d IJssel; J.W. Puttenstein, Duiven; D. Smits, Koekoekstraat 25, 3136 XP Vlaardingen, tel. 010.4746903.

LV 28 Commissie Steunbehoevende Kerken

W.L. Boone, Zoetermeer (penningmeester); J. Bos, Lisse; B.J. Eikelboom, Barendrecht; C. v.d. Kerk, Maasland; H.G. Lakerveld, Nuenen; E. Westerduin, De Brink 96, 2553 HB Den Haag, tel. 070.3972972 (secretaris).

LV 29 Commissie Meldpunt Seksueel Misbruik

F. van Egmond, Oudorp; A. Kaldeway-Jansen, Culemborg; C.C. Koolsbergen, Assen; R.R. Roukema, Barendrecht; J. Verheij-van der Wiel, Landsteinerbocht 17, 2614 GN Delft, tel. 015.2140472 (samenroeper).

LV 31 Commissie Vertegenwoordiging in het bestuur van Stichting "Evangelie en Moslims"

D.H.W. Delhaas, Aalst-Waalre; J.I. v.d. Linde-Reitsema, Barneveld; N. Waaning, Renswoudestraat 10, 1106 BK Amsterdam, tel. 020.6917999.

LV 32 Commissie Taakverlichting Oudere Predikanten

H.J. Bartelink, Dr. Augustijnlaan 44, 2283 CH Rijswijk, tel. 070.3908323;
H. Bultman, Hattem; W. van Dijk, Wezep; J. Dorr, Eindhoven;
D. Fijan, Bunschoten-Spakenburg; J.M. de Groot, Wezep.

LV 38 Waarnemers Liedboek 2000

F. Gerkema, Amersfoort; T. Hoekstra, Zwolle; J.H. Veefkind, Kasteel 18,
3823 BM Amersfoort, tel. 033.4564556.

LV 41 Commissie Werkomstandigheden en Arbeidsvoorwaarden Predikanten

H. Bultman, Hattem; J.M. de Groot, Ruitersveldweg 94, 8091 HX Wezep
(samenroeper); J.G. Knol, Utrecht; H. van Rees, Rijswijk; J. Siebenga-
Moggré, Zwolle;
secundus: W. van Dijk, Wezep.

LV 42 Diaconale Commissie

D.J. Boer, Singel 3, Leerdam; M.M.F. Bosker, Amsterdam; P.J. Bouterse,
Vlaardingenveld; F. van Egmond, Abelenlaan 23, 1829 EG Oudorp,
tel. 072.5120641 (voorzitter); L. Eland (namens STAGG), Ede;
J.D. van Dijk, Kampen, E.J. Vonk), Hoogeveen (penningmeester);
C. Wagenvoort-Valstar, Rotterdam (secretaris).

LV 46 Commissie Dovenpastoraat

J.H. Faber, Papendrecht; P.A. de Jong-van der Zwaard, Enschede;
P.A. van Veelen, Heemstede; F. Wiersma, Nassaukade 77, 2281 CH
Rijswijk, tel. 070.3951673 (samenroeper).

LV 47 Commissie Opleiding Predikanten

C.J. Bos, Wageningen; A.Th. van Deursen, Bloemendaal; A. v.d. Dussen,
Eindhoven (namens begeleiders); C.M. van der Klis, Wormer; B. Krol,
Amerongen; J. Stuij, Kampen; K.R. Veenhof, Heemstede (voorzitter);
R. Venderbos, Waterkers 10, 8265 JH Kampen, tel. 038.3329433 (secretaris).

LV 48 Commissie Jeugdwerk

P. Blokhuis-Marbus, Vlasakker 124, 3124 AL Schiedam, tel. 010.4707678
(samenroeper), W. Rozema, Zwolle; J. Winter, Wezep.

LV 50 Vertrouwenscommissie

J. Bouma, Veenmos 197, 8265 HW Kampen, tel. 038.3328618 (samenroeper);
P.W. Blokland, Groot Ammers; B. Wattèl, Hoofddorp.

Inhoudsopgave

LV 12	Akkoord van Kerkelijk Samenleven	1
LV 16	Radio- en tv-aangelegenheden	1
LV 18	Theologische Studie-Begeleiding (TSB)	2
LV 19	Geestelijke Verzorging van Militairen	2
LV 20	Raad voor Contact en Overleg betreffende de Bijbel (RCOB)	2
LV 22	Contact en Samenspreking met andere kerken	3
	Sectie buitenland	3
	Sectie binnenland	3
LV 23	Steunbehoevende studenten	6
LV 24	Contact met de Hoge Overheid	6
LV 25	Openstelling ouderlingen- en predikantenambt voor zusters	6
LV 26	Financiële Commissie	7
LV 27	Archief en Documentatie	7
LV 28	Steunbehoevende Kerken	8
LV 29	Meldpunt Seksueel Misbruik	8
LV 31	Stichting Evangelie & Moslims	9
LV 32	Taakverlichting oudere predikanten (TOP)	10
LV 38	Liedboek 2000	10
LV 41	Rechtspositie predikanten	11
LV 42	Diaconale Commissie	19
LV 46	Dovenpastoraat	19
LV 47	Opleiding en vorming predikanten	19
	Opleiding Predikanten	19
	Voortgaande vorming predikanten	21
LV 48	Jeugdwerk	23
	Aanwijzing roepende kerk LV 2004	24
	Samenstelling Commissies	24

Besluitenlijst

**Landelijke Vergadering
Nederlands Gereformeerde Kerken**

Amersfoort

2001